

diecesane, afară de casele clerului, cari serviau de reședință episcopescă și tot-odată și de local pentru preparanții de preoție, și se cumpăraseră din o colectă în eparchiă, nu se aflau, încât în adevăr 'i era cu greu omului să dică că avem episcopie, când trecea prin Sibiiu. Starea cea mai deplorabilă în toate!

Incât pentru clerul și poporul eparchial, față cu cele de până aici de sine se înțelege, că nici acestia nu au putut să aibă o sorțe mai bună. Se pôte dice, că credincioșii bisericii ortodoxe române erau asupriți și batjocoriți până la extrem. Ajunge a observa, că la orașe lor nu le era iertat a zidi biserici cu turn și cu clopote și cu frontul cătră stradă, ci ascunse și vërite în fund ca nșce sinagoge evreesci. Ca dovédă viuă despre acésta, ne pot servi și astăzi chiar bisericile nóstre din cetatea Sibiiului și a Brașovului. Preoții eparchiali, în privința materială tot așa de rău erau provëduți, ca și capul său episcopul lor. Ei nu aveau salarie nici porțiuni canonice ca preoții altor confesiuni recepte, ci erau avisați numai la grația poporenilor și la ucruul mânilor, la sudórea feței lor intru căștigarea pânei de toate dizele pentru sine și familiile sale. Ei trebuiau să dea dările și să pórte greutățile asemenea cu poporul, și să dea decime până și preoților luterani dela veniturile lor, cum se minti mai sus. Numai din specială grație, cum stă apriat în instrucțiunea premenționată, se scutira și ei de darea capului. Éra în privința intelectuală încă necăpeteau mai bine, ei aveau instrucțiune de tot puțină și necorespundătoare. Cei mai mulți d'ntre preoți aveau numai școlile populare după sistemul vechiu, pré puțin și clasele gimnaziali, și de tot rari și clasele mai înalte gimnaziali și liceali. În timpul din urmă al acestui period începură tineri români de ai noștri, mai cu sémă din părțile Sibiiului și Brașovului, a frecuenta școlile mai înalte în număr mai mare. În țina încă se trimeteau tineri absoluți de filosofie, și unii din ei, pentru, din partea episcopiei cu spesele clerului, s'pe trimeteau în țina mai corespundătoriu pentru trépta preo-